

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4628/22
7.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Мирковић, адвокат из Велике Плана ул. Светосавска бр. 1, против тужене Републике Србије, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, ул. Немањина бр.22-26, чији је заступник Државно правобранилаштво – Одељење у Пожаревцу, ул. Јована Шербановића бр. 4, ради утврђења, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Великој Плани П 2004/19 од 18.5.2022. године, у седници већа одржаној дана 7.3.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Великој Плани П 2004/19 од 18.5.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиље и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П 2004/19 од 18.5.2022. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље па је утврђено да је тужиља искључиви носилац права својине са обим удела 1/1 на кп бр. ... пољопривредно земљиште њива 4.класа, површине 30,00 ари, која се налази у потесу “...” уписане у листу непокретности ...КО ..., што је тужена дужна да призна, трпи и дозволи упис права својине у корист тужиље на напред наведеној непокретности у јавним евиденцијама о правима на непокретностима, а све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљи исплати трошкове спора у износу од 54.800,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности ове пресуде, а под претњом принудног извршења..

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући је у целисти, из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила.

Тужиља је благовремено доставила одговор на жалбу и трошкове истог је

опредељено тражила.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др.закон), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Не стоје ни жалбени наводи тужене којима се указује да је приликом доношења побијане пресуде учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП-а имајући у виду да је изрека првостепене пресуде јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу може испитати.

Према утврђеном чињеничном мајка тужиље ББ је предметну кат. парцелу бр. ... њива "... " површине 30,00 ари, добила на основу Уговора о уступању и расподели имовине за живота, овереног од стране Општинског суда у Великој Плани под бр. Р 816/83 дана 25.10.1983. године, којим јој је ВВ, њен деда уступио за живота. Уговором о поклону непокретности од 10.1.2003. године, оверен од стране Општинског суда у Великој Плани под бр. Ов 70/03 мајка тужиље ББ је предмету парцелу к.п....њива "... " од 30,00 ари, поклонила својој ћерки овде тужиљи. Из извода листа непокретности бр. ... КО ... од 16.9.2019. године утврђено је да је кат. парцела бр. ... уписан као њива 4. класе површине 30,00 ари и то као својина Републике Србије, а као корисник је уписано Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде. Увидом у поседовни лист ... КО ... од 1.4.2005. године, утврђено је да је у том листу уписана к.п. ... њива 4. класе у потесу "... " површине 30,00 ари на ВВ. Увидом и земљишнокњижни извадак бр.... КО ... утврђено је да је у том земљишнокњижном улошку била уписана кп ... виноград у потесу ... површине 80,84м² на ВВ са 1/1 удела. Наведена непокретност према уверењу РГЗ СКН Велика Плана бр. 951-03-037-66/2021 од 5.2.2021. године, мењала површину тако што се површина смањила на 75,50 ара, препарцелацијом кп...., кп... и кп ... све КО ..., а 1968 године иста је уписана на ИПК Србија 10. октобар РЈ Радовање без документа. Из записника о усменој расправи бр. 951-3107/206 од 22.9.2006. године у поступку излагања на јавни увид података на непокретностима и правима на њима на коју није приступила тужиља, утврђено је да је спорна парцела кп ... уписана у поседовни лист бр. ... КО ... на име ВВ, а упис корисништва у поседовни лист ... КО... извршен је 1968. године, без докумената. Као власник предметне парцеле била је уписана Управа општине Старог Села све до 22.9.2006, године, када је уписана као јавна својина Републике Србије, на којој је као корисник уписано Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде. Предметну парцелу тужиљин прадеда сада пок. ВВ је добио разменом са земљорадничком задругом дајући своју к.п.... КО ... за к.п. ..., а предметна парцела није мењала број ни површину од тренутка размене. Од момента када је добила предмету парцелу на поклон тужиља исту држи без икаквих сметњи, а што је био случај и са њеном мајком и са прадедом ВВ који је имао несметану државину. Предметну парцелу тужиља користи и обрађује.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је

доносећи ожалбену пресуду, правилно применио материјално право садржано у одредбама чланова 28. став 2. и 72. став 2 и 3. Закона о основама својинскоправних односа, и правилно закључио да су се у овом случају испунили законом прописани услови за стицање права својине одржајем на предметној непокретности .

Све важне чињенице за доношење одлуке првостепени суд је потпуно и правилно утврдио изведеним доказима, које је правилно оценио применом члана 8 ЗПП и оне се жалбеним наводима тужене не доводе у сумњу. Разлоге које је за свој чињенично-правни закључак дао првостепени суд у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд као другостепени, те одлуку посебно не образлаже на основу овлашћења из члана 396. став 2 Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 28 став 2 Закона о основама својинскоправних односа ("Сл. лист СФРЈ", бр. 6/80 и 36/90, "Сл. лист СРЈ", бр. 29/96 и "Сл. гласник РС", бр. 115/2005 - др. Закон), прописано је да савестан и законит држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеклом десет година. Одредбом члана 72 став 1 Закона о основама својинскоправних односа прописано је, да је државина законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења. Одредбом члана 72 став 2 истог Закона прописано је, да је државина савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Одредбом члана 72 став 3 истог Закона прописано је, да се савесност државине претпоставља. Имајући у виду цитиране одредбе, произлази да је за стицање права својине одржајем потребна савесна државина и протек времена.

Наиме, одржај је врста стицања својине од невласника, с тим што је за стицање потребан и одређени протек времена. Нужан услов за стицање права својине одржајем је савесност државине, а не њена законитост. Несавесна државина не може никада, па ни протеклом времена да доведе до стицања права својине, али законитост државине је услов за стицање својине само код редовног одржаја из члана 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа. Институт одржаја се и заснива на идеји невршења права својине од стране власника, због чега је одржај установа у општем интересу, јер се претварањем фактичког стања у правно остварује друштвена потреба за извесношћу у правним односима. Савесна државина се претпоставља, па онај ко тврди другачије мора то и да докаже. Према правилима о одржају савестан је онај држалац непокретности који оправдано верује да је он власник јер сматра да постоји законити правни основ за стицање својине на непокретности коју држи, а није знао, нити је према околностима случаја могао знати да ствар коју држи није његова, а што је у конкретном случају овде тужиља. Имајући у виду наведено, правилно је првостепени суд закључио да је тужиља спорну непокретност прибавила законским путем по основу уговара о поклону од своје мајке ББ 2003. године, а која је непокретност стекла по основу Уговора о уступању и расподели имовине за живота 1983. године од свог деде сада пок. ВВ. Тужиља је знала да је њен прадеда разменом добио предметну парцелу од Земљорадничке задруге, да се све време понашала као власник, била у поседу наведене непокретности тако што је исту обрађивала и користила, те је закључио да је тужиља савесни држалац јер је код ње постојало оправдано уверење да је парцела у чијој се државини налази њена. Тужиља је почев од 1960. година у поседу наведене парцеле и то преко свог правног претходника пок. ВВ, који је

разменио спорну парцелу, па након сачињавања уговора о уступању почев од 1983. године до 2003. године у поседу је била њена мајка, а почев од 2003. године тужила је држала и обрађивала парцелу, која није мењела ни број ни површину.

Имајућу у виду наведено, односно да је тужила и њени правни претходници јесу били законити и савесни држаоци предметне непокретности, као и чињеницу да тужилу и њене правне претходнике у државини спорних кат. парцела нико није узнемиравао у периоду дужем од 10 година, рачунајући од 4.7.1996. године (ступање на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа којим је брисан члан тада важећег 29. Закона о основама својинскоправних односа, услед чега рок за одржај када је у питању друштвена својина почиње тећи 4.7.1996. године), следи да је првостепени суд правилно закључио да су испуњени услови за стицање права својине на основу редовног одржаја (тужба поднета 17.9.2019. године).

Цењени су наводи жалбе да тужила нема ни закониту ни савесну државину потребну за стицање права својине одржајем, јер је увидом у јавну евиденцију могла и била дужна да сазна да се спорна катастарска парцела води као јавна својина Републике Србије те да у катастру није извршена промена власништва, али ови наводи не могу бити од утицаја на доношење другачије одлуке. Ово стога, што из утврђеног чињеничног стања на несумњив начин произилази да су тужилин прадеда, мајка, а затим и тужила били у неузнемираваној државини спорне катастарске парцеле више од 10 година, да је ову парцелу тужилин прадеда добио разменом са Земљорадничком задругом, мајка тужиле по основу Уговора о уступању и расподели имовине за живота од свог деде, а тужила по основу уговара о поклону од своје мајке ББ, па у таквој ситуацији тужила није имали разлога да сумња у своје право својине на овој катастарској парцели, због чега је тужила савесни држалац јер није знала нити су према околностима случаја могла знати да непокретност коју држи није њена, а тужена током спора није предложила нити приложила доказе из којих би се могла утврдити несавесност њихове државине. За испуњеност законских услова за стицање права својине на непокретности путем редовног одржаја потребни су следећи услови савесност и законитост државине и протек рока од десет година. У том смислу за одлучивање у овој правној ствари небитно је да ли је лице које се позива на одржај извршило увид у катастар непокретности, с обзиром да начело јавности уписа у катастар непокретности представља објективну околност, а да институт савесности подразумева лични однос тужиле, односно њених правних претходника према ствари чији су држаоци, односно да ли су тужила и њени правни претходници знали или су према околностима случаја могли знати да предметна катастарска парцела није у њиховој својини, као и да ли је иста била у својини тужене. Могућност сазнања тужиле и њених правних претходника је у директној вези са понашањем тужене, односно са чињеницом да ли је тужена на било који начин вршила своје право својине на предметној катастарској парцели у току времена потребног за одржај, односно да ли је тужена у датом периоду вршила фактичку власт на непокретности. То значи да је за правилну примену материјалног права за оцену постојања законите и савесне државине ирелевантна чињеница да ли је лице које се позива на испуњеност услова за стицање права својине одржајем извршило увид у катастар непокретности или није.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из

члана 396 став 1 ЗПП.

С обзиром на исход спора и постигнути успех странака потврђена је и одлука о трошковима поступка, садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде, који су досуђени и одмерени правилном применом одредбе члана 153 и 154 ЗПП, као и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећих у време доношења одлуке и Таксене тарифе важеће у време настанка таксене обавезе према успеху тужиле у спору.

Са свега изложеног, применом одредбе члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке пресуде.

Како жалилац није успео у другостепеном поступку, те како одговор на жалбу није нужни трошак, то је на основу одредбе члана 165 у вези са чланом 153 и 154 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић